

Opsamling på baggrund af det anmeldte pædagogiske tilsyn i Furesø Kommunes dagtilbud i Farum i 2023-2024

I løbet af vinteren 2023 – 2024 er der, jf. rammen for tilsyn, som blev vedtaget i Børn og Skole på mødet den 11. april 2023, gennemført et anmeldt pædagogisk tilsyn i alle dagtilbud i Farum. I alt er der ført tilsyn i 18 dagtilbud: 16 kommunale, et privat og det særlige tilbud SIV.

Det anmeldte pædagogiske tilsyn udføres af de pædagogiske konsulenter, og består af observationer af hverdagen i dagtilbuddet, med fokus på hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter det pædagogiske grundlag. Observationerne gennemføres i en tidsramme, der afspejler dagtilbuddenes størrelse.

Derudover indgår forskellige kvantitative og kvalitative data, fx sprogvurderinger og trivselsvurderinger, fysiske rammer, personalets uddannelsesniveau, samt data, der bringer børnenes perspektiver frem. Disse data afhænger af børnenes alder. For de yngste børn vil det dreje sig om observationer, mens de ældre børn kan bidrage i samtaler, rundvisning og interviews.

Tilsynet vurderes efter ensartede kriterier og et ensartet redskab. Inspiration fra materialet "KIDS, kvalitetsudvikling i daginstitutioner" danner afsæt for observationerne og tilbyder ensartede kriterier, der er ens for de tilsynsførende og som dermed understøtter uvildigheden i tilsynet. Ved anmeldte tilsyn udarbejdes desuden en fælles drejebog, der både inddrager det pædagogiske grundlag fra den styrkede pædagogiske læreplan, de indsamlede data, opfølgning på forrige tilsynsrapports anbefalinger og eventuelle indsats- eller fokusområder. Den fælles drejebog tydeliggør de kriterier som tilsynet vurderes efter og sikrer ensartethed og uvildighed.

Dagtilbud af høj kvalitet

Ved tilsynene er der generelt konstateret en høj faglig kvalitet i dagtilbuddene, som understøtter børnenes trivsel, udvikling og læring.

Nærværende voksne & stærke relationelle kompetencer til børnene

Især kan det fremhæves at dagtilbuddene er kendetegnet med at have nærværende voksne med gode relationer til børnene.

Alle dagtilbud i Furesø har omsorgsfulde, nærværende og engagerede voksne, der er opmærksomme på at hjælpe børn i situationer hvor de har det svært som f.eks. ved aflevering, med at komme ind i en leg eller ud af en konflikt. Næsten alle pædagogiske medarbejdere sætter ord på børnenes følelser, lytter til og tager børnenes udsagn alvorligt og undersøger barnets egen oplevelse.

Ved tilsynene ses de gode relationer mellem børn og voksne bl.a. ved at børnene opleves trygge, nysgerrige og aktive i deres dagtilbud.

God struktur og organisering af det pædagogiske arbejde med børnene

Det der også understøtter dagtilbud af høj kvalitet er, at der ved tilsynene er observeret en god struktur i aktiviteterne i løbet af dagen, og en god organisering af det pædagogiske arbejde med børnene.

De fleste dagtilbud deler sig op i mindre grupper, særligt om formiddagen. I grupperne indgår børn og voksne i længerevarende samspil om fælles tredje. Særligt i de små grupper er de voksne meget opmærksomme på børns perspektiver og indspil, ligesom børnene ofte har mulighed for at vælge om de vil være med eller lave noget andet, de er optagede af. Når de voksne inviterer børnene til planlagte aktiviteter, ses de voksne at have sværere ved at slippe deres planer og følge børnenes indspil og derved oplevelsen af at have indflydelse.

I mange dagtilbud ses en tydelig organisering, planlægning og koordinering imellem de voksne. Det giver mere fordybelse samme med børnene, når man ikke lige skal koordinere dagens planer og program. Dette ses særligt at gælde for formiddagens program. Det er et udviklingspotentiale at have samme fokus på organisering for middagsstunden og eftermiddagene.

Stærke sproglige læringsmiljøer

Mange dagtilbud har et tydeligt fokus på at understøtte børns sprog over hele dagen, det gælder især de dagtilbud, hvor mange børn har flere sprog i deres dagligdag.

Børne- og forældreperspektiver

Som en del af tilsynene er der gennemført børneinterviews med henblik på at afdække børneperspektivet og børnenes oplevelse af deres dagtilbud.

Det bedste ved at gå i dagtilbud i et børneperspektiv

I et dagtilbud fortæller en gruppe børn:

”At de er allermest glade for deres venner i børnehaven. Det er dejligt at man kan lege med sine venner, selvom de måske går på en anden stue. At lege med sine venner inde, fx at tegne eller lave gymnastik og på legepladsen, fx cykelbanen og når de undersøger i naturen og finder regnorme er det bedste”, fortæller børnene.

Børnene nævner også at de kan have kontakt med søskende i løbet af dagen og det er betydningsfuldt for dem. De kan besøge en lillesøster i vuggestuen eller de kan mødes med en storebror ved hegnet ind til skolen.

I vuggestuen observeres, at der er høj deltagelse og grin, når de voksne sidder på gulvet og følger børnenes ideer til forskellige former for leg. Særligt når det er motoriske lege som sanglege, gemmelege, danse til høj musik, tumle på madras mv. Et barn siger ”Stoplege, det er rigtig sjovt. Det elsker jeg.”

I børnehaverne synes børnene dukkekroge, puderum og konstruktionslegetøj er det bedste. Og så kan børnene godt lide når de voksne er med i leg, men på den måde at børnene har stor indflydelse på, hvad og hvordan der skal leges.

På legepladsen synes børnene, det er sjovt når noget bliver lidt udfordrende eller konkurrencepræget. Hvis legepladsen ikke er udfordrende nok, finder de selv på noget. Et barn siger: ”Rutsjebanen er sjov, når det har regnet og der kommer vand på, men ellers er den ikke så sjov.” I et andet dagtilbud viser børnene, hvordan det er sjovt, at man kan køre ned af rutsjebanen på forskellige måder, hvor det at køre på maven med hovedet først er det sjoveste. ”Rutsjebanen er sjov, fordi den er stor og for vild. Man kan ligge på maven og lege Paw Patrol på den”

Et andet meget besøgt sted på legepladsen er gyngerne og cykelbaner.

Det opleves også, at børnene bliver taget alvorligt i deres bekymringer. F.eks. ved svære afleveringer, hvor personalet har taget sig god tid til at give tryghed til barnet og have dialoger med det omkring situationen. Her tales der om, hvad der gør barnet ked af det og hvordan de voksne kan hjælpe.

Kvaliteten i Furesø Kommunes dagtilbud i et forældreperspektiv

De fleste forældre giver udtryk for at de kan genkende deres dagtilbud i det skrevne i tilsynsrapporterne, og at personalet generelt er omsorgsfulde og opmærksomme på både forældre og børn.

Forældrene er også generelt optaget af, hvordan de kan støtte op om dagtilbuddene bl.a. ift. at arbejde med selvhjulpenhed.

Et eksempel er at forældre fortæller til en tilsynssamtale, at de ser store positive fremskridt i dagtilbuddet det sidste års tid. Der opleves god struktur i dagligdagen og inddragelse af børnene. Børnene er med i de daglige rutiner f. eks. når der skal dækkes bord og så er det et kæmpe hit, når de kommer med i køkkenet og agerer "dagens kok".

Udviklingspotentialer og igangværende indsatser – godt på vej ift. udviklingspotentialerne

I forlængelse af tilsynene er der enkelte udviklingspotentialer, som de enkelte dagtilbud eller dagtilbudsområdet som helhed allerede er godt i gang med at arbejde med og indfri.

Udvikle børnenes medindflydelse

At give rum for børns indflydelse særligt på planlagte aktiviteter kan mange dagtilbud arbejde med. På én gang at arbejde målrettet og fleksibelt, så man kan følge børnenes indspil uden at miste blikket for de mål for børnene, man har sat for aktiviteten. I arbejdet med planlægning har de faglige fyrtårne og dagtilbudsledere arbejdet med Furesø Planlægnings og Evalueringsredskab, PEF. Dette er et tema som de faglige fyrtårne kan arbejde med at sparre og vejlede deres kollegaer omkring. At børn udtrykker synspunkter, danner egen mening og får oplevelser af at man kan gøre ting forskelligt er et potentiale i mange dagtilbud. Dagtilbudsledere og faglige fyrtårne har været præsenteret for en måde man kan arbejde aktivt med dette på f.eks. ifm. *Forumteater for børnehavebørn*. Partnerskabet med Børns Vilkår vil kunne bidrage yderligere til at styrke fokus på børns perspektiver og børns indflydelse.

Styrkelse af legen

I arbejdet med at skabe gode rammer for og skærme legen kan flere dagtilbud arbejde med at lade legetøj, huler mv. blive stående, så børnene kan forsætte leg efter måltider, legeplads mv. Mange dagtilbud giver mulighed for at konstruktionslegetøj og perleplader kan gemmes væk til senere brug. Fra et børneperspektiv kan muligheden for at forsætte en god rolleleg give ro, da de ved hvem og hvad de skal lege når de f.eks. kommer tilbage fra tur.

Struktur og organisering af det pædagogiske arbejde hele dagen

At brede formiddagens stærke organisering ud til resten af dagen vil styrke den pædagogisk kvalitet over hele dagen. Fx har flere dagtilbud et udviklingspotentiale i at de voksne sætter lege i gang på legepladsen, har en fælles tilgang til udeliv og legepladspædagogik. Flere er godt i gang med aktiviteter omkring science, natur og naturfænomener. Det fælleskommunale medlemsskab af Grønne Spirer, den grønne guide, klima- og miljøambassadører samt naturtilbuddene i Furesø: Skolelandbruget, Hjortøgård har haft stor betydning for dette.

Nogle dagtilbud anbefales at arbejde med dagens ”mikroovergange”, de situationer hvor børnegrupper skifter mellem rutinesituationer og lege eller aktiviteter. Det kan fx være omkring frokost, hvor alle børn skal benytte toilettet og i garderoben for at tage overtøj af eller på. Dette vil være et tema i det fælles kompetenceudviklingsforløb som er under planlægning for alle dagtilbud og som skal løbe over de næste par år. Det vil bestå af et mix af undervisning, prøvehandling og dagtilbud udvikler og evaluering af disse.

Styrke børnenes selvhjulpenhed

Enkelte dagtilbud kan med fordel sætte fokus på måltidet, børns indflydelse og selvhjulpenhed, før, under og efter måltidet. Dette har vi planlagt et fyraftensmøde for medarbejdere og dagtilbudsledere i foråret 2024.

Kvantitative data

Andelen af uddannet pædagoger

Mindre end 50 % pædagoger	Mindre end 60 % pædagoger	Mindre end 70 % pædagoger	Over 70 % pædagoger
5 dagtilbud	4 dagtilbud	6 dagtilbud	1 særligt dagtilbud

*Data gælder kun for dagtilbud i Farum, hvor der er ført tilsyn i 2023 - 2024

Ligesom i nabokommunerne, står det klart at dagtilbuddene er udfordrede i forhold til at tiltrække pædagoger. Vi ved fra forskningen, at andelen af pædagoger har stor betydning for kvaliteten af den pædagogiske praksis. Dagtilbuddene er opmærksomme på dette og har sat gang i mange tiltag for både at tilknytte, fastholde og tiltrække nye pædagoger. Flere dagtilbud uddanner ansatte pædagogmedhjælpere til pædagoger, ansætter medarbejdere der uddanner sig til pædagog via et sporskifteforløb, sikrer sig at studerende vender tilbage efter endt uddannelse. Enkelte dagtilbud har sat fokus på, hvordan de kan udnytte pædagogers kompetencer til at understøtte og opkvalificere pædagogmedhjælperne ved sidemandslæring og faglig feedback samtidig med en opmærksomhed på, at pædagogen netop skal være sammen med børnene.

Gennemførte sprogvurderinger

I langt den overvejende del af dagtilbuddene ligger andelen af 2-årige, der er sprogvurderede pr. 1. oktober 2023, på mellem 90 og 100 %. Der er et par undtagelser som kan skyldes, at et barn f.eks. er udrejst men ikke udmeldt af dagtilbuddet, eller hvis der er flere nystartede børn, som først kan sprogvurderes når medarbejderne har lært barnet mere at kende.

Sprogvurderingerne er med til at sikre, at der tidligt kan sættes indsatser i værk ift. de børn, som har brug for en særlig indsats for at understøtte deres sproglige udvikling.